

Vymezení nižších a malých center osídlení ve Zlínském kraji

- zpracoval Krajský úřad Zlínského kraje - Odbor strategického rozvoje kraje ve spolupráci s Odborem územního plánování a stavebního řádu, září 2022
- schváleno Radou Zlínského kraje usnesením č. 0825/R27/22 ze dne 3. 10. 2022

Pro účely strategického plánování rozvoje území je v České republice zásadní Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR). Protože jednotlivá centra osídlení mají v sídelní struktuře ČR rozdílný význam, byla v rámci přípravy SRR vytvořena kategorizace center osídlení (viz tabulka 1).

Tab. 1 Kategorie center osídlení ČR

Kategorie center			Počet obyvatel (v tisících) cca ¹		Počet center (návrh) ²
			Centra	Spádové území (včetně centra)	
A	Vyšší	Významné	100	200	15
B		Ostatní	50	100	13 (14)
C	Střední	Významné	20	40	40 (44)
D		Ostatní	15	30	32 (35)
E	Nižší	Významné	10	obvykle > 20	Vymezují kraje
F		Ostatní	5 (3)	obvykle > 20	Vymezují kraje
G	Malá		2 (1)	obvykle > 5	Vymezují kraje

Zdroj: MMR, 2022.

Vyšší a střední centra osídlení

Vyšší a střední centra osídlení (kategorie A – D) byla vymezena na národní úrovni Ministerstvem pro místní rozvoj ČR (MMR). Ve Zlínském kraji bylo jako vyšší centrum vymezeno město Zlín (A), jako střední centra významná města Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín (C) a jako střední centra ostatní Otrokovice, Uherský Brod, Rožnov pod Radhoštěm (D).

Nižší a malá centra osídlení

Nižší a malá centra osídlení (kategorie E – G) vymezují kraje dle metodického postupu MMR (Centra osídlení České republiky – Vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center).

Pro vymezení nižších a malých center byla – v souladu s metodikou MMR – rozhodující následující kritéria:

- Počet obyvatel centra
- Počet obsazených pracovních míst
- Spádová funkce centra (obec s rozšířenou působností, obec s pověřeným obecním úřadem)

Pokud obec v některých z rozhodujících kritérií nedosáhla minimálních hodnot, byla dále zohledňována kritéria:

- Počet obyvatel spádového území
- Existence zařízení občanské vybavenosti

¹ Velikost (počet obyvatel) centra je uváděna jako orientační. Pokles o cca 10 % (příp. více) neznámá přeřazení do nižší kategorie. Mohou rovněž existovat výjimky z důvodu významu a polohy center.

² Dvoji počty center v tabulce jsou způsobeny existencí dvojcenter. Nižší údaj počítá dvojici propojených měst jako jedno centrum, vyšší číslo počítá města jednotlivě.

Pokud se obec nacházela v řídce osídleném území (ukazatel komplexní velikosti za správní území obce s pověřeným obecním úřadem menší než 10), mohla být přeřazena do vyšší kategorie.

Vymezení nižších a malých center osídlení ve Zlínském kraji

Jako minimální pro zařazení obce mezi **malá centra osídlení** (G) byla použita hranice 2 000 obyvatel a zároveň počet pracovních míst v obci minimálně 300. Obec Štítná nad Vláří – Popov, která nedosáhla minimální počet pracovních míst, byla mezi malá centra zařazena z důvodu polohy v řídce osídleném území. Další dvě obce byly do seznamu malých center přiřazeny, i když nedosahovaly minimální hodnoty 2 000 obyvatel. Obec Horní Lideč plní v řídce osídleném území významnou spádovou funkci (obec s pověřeným obecním úřadem). Obec Bílovice je obcí s nárůstem obyvatel a významnou kumulací pracovních míst.

Mezi **nižší centra ostatní** (F) byly zařazeny obce s počtem obyvatel více než 5 000 obyvatel a významnou koncentrací pracovních příležitostí (a tím pádem i dojížděnou za prací). Dále zde byly zařazeny obce s nižším počtem obyvatel (avšak s minimálně 4 000 obyvatel), které byly významnými spádovými centry dojížděky za prací a službami (Luhačovice, Vizovice, Bojkovice, Valašské Klobouky, Uherský Ostroh, Chropyně – minimálně 2 000 pracovních míst nebo ležící v řídce osídlených územích).

Mezi **nižší centra významná** (E) bylo zařazeno pouze město Holešov (více než 11 000 obyvatel a téměř 6 000 pracovních míst).

Výsledné vymezení nižších a malých center osídlení přiřazuje do kategorie E ve Zlínském kraji 1 město (Holešov), do kategorie F je zařazeno 14 nižších center osídlení a do kategorie G spadá ve Zlínském kraji 32 malých center osídlení.

Podrobný seznam nižších a malých center osídlení ve Zlínském kraji je uveden v tabulce 2.

Územní rozmístění center osídlení ve Zlínském kraji je také znázorněno v přiložené mapce, ve které jsou znázorněná:

- centra kategorie A – D vymezená na národní úrovni Ministerstvem pro místní rozvoj ČR
- nižší a malá centra E – F vymezená tímto materiálem
- řídce osídlená území na úrovni SO POÚ (správních obvodů obcí s pověřeným úřadem) tam, kde ukazatel komplexní velikosti je nižší než 10 (kombinace počtu obyvatel a počtu pracovních míst – v těchto územních může být kategorie center povýšena)

Územně analytické podklady kraje

Otázkou struktury osídlení ve Zlínském kraji se zabývá též Vymezení sídelní struktury jako sledovaného jevu č. 6 v územně analytických podkladech kraje, v části podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území. Vymezení nižších a malých center osídlení bylo provedeno ve spolupráci s odborem územního plánování a stavebního řádu a může být podkladem při případné aktualizaci tohoto jevu v územně plánovacích podkladech kraje.

Tab. 2 Vymezení nižších a malých center osídlení ve Zlínském kraji

Kód obce dle RÚIAN	Název obce	Kategorie centra	Kód obce dle RÚIAN	Název obce	Kategorie centra
588458	Holešov (okres Kroměříž)	E	592021	Bánov (okres Uherské Hradiště)	G
592048	Bojkovice (okres Uherské Hradiště)	F	592030	Bílovice (okres Uherské Hradiště)	G
585114	Brumov-Bylnice (okres Zlín)	F	592064	Boršice (okres Uherské Hradiště)	G
588393	Bystřice pod Hostýnem (okres Kroměříž)	F	592102	Buchlovice (okres Uherské Hradiště)	G
588491	Hulín (okres Kroměříž)	F	592145	Dolní Němčí (okres Uherské Hradiště)	G
588512	Chropyně (okres Kroměříž)	F	585211	Fryšták (okres Zlín)	G
550744	Kunovice (okres Uherské Hradiště)	F	542679	Halenkov (okres Vsetín)	G
585459	Luhačovice (okres Zlín)	F	592170	Hluk (okres Uherské Hradiště)	G
585513	Napajedla (okres Zlín)	F	542687	Horní Bečva (okres Vsetín)	G
585751	Slavičín (okres Zlín)	F	542725	Horní Lideč (okres Vsetín)	G
550752	Staré Město (okres Uherské Hradiště)	F	542750	Hošťálková (okres Vsetín)	G
592749	Uherský Ostroh (okres Uherské Hradiště)	F	542768	Hovězí (okres Vsetín)	G
585891	Valašské Klobouky (okres Zlín)	F	542865	Jablunka (okres Vsetín)	G
585939	Vizovice (okres Zlín)	F	542911	Karolinka (okres Vsetín)	G
545252	Zubří (okres Vsetín)	F	542989	Kelč (okres Vsetín)	G
			588601	Koryčany (okres Kroměříž)	G
			588644	Kvasice (okres Kroměříž)	G
			544302	Lešná (okres Vsetín)	G
			588768	Morkovice-Slížany (okres Kroměříž)	G
			592439	Nivnice (okres Uherské Hradiště)	G
			544566	Nový Hrozenkov (okres Vsetín)	G
			592463	Ostrožská Nová Ves (okres Uherské Hradiště)	G
			592510	Polešovice (okres Uherské Hradiště)	G
			585777	Slušovice (okres Zlín)	G
			592617	Strání (okres Uherské Hradiště)	G
			585831	Štítná nad Vláří-Popov (okres Zlín)	G
			585858	Tlumačov (okres Zlín)	G
			544949	Valašská Bystřice (okres Vsetín)	G
			545163	Velké Karlovice (okres Vsetín)	G
			592820	Vičnov (okres Uherské Hradiště)	G
			545236	Zašová (okres Vsetín)	G
			589195	Zdounky (okres Kroměříž)	G

CENTRA OSÍDLENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2022

